

1.diel

O B S A H

Úvod	3
1. kapitola	
POJEM, PREDMET, METÓDA A SYSTÉM ČESKO-SLOVENSKÉHO PRACOVNÉHO PRÁVA	5
1.1. Predmet česko-slovenského pracovného práva	6
1.2. Funkcie česko-slovenského pracovného práva	7
1.3. Systém česko-slovenského pracovného práva	9
2. kapitola	
PRAMENE A POSOBNOSŤ PRACOVNÉHO PRÁVA	10
2.1. Pramene pracovného práva	10
2.1.1. Ústava ČSFR /úplné znenie č. 103/1991 Zb./ a ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd	11
2.1.2. Zákony ČSFR a národných republík	12
2.1.3. Nariadenie vlády ČSFR, ktorým sa vykonáva Zákonník práce	14
2.1.4. Kolektívne zmluvy a vnútropodnikové normy	15
2.1.5. Ďalšie vykonávacie pracovnoprávne predpisy	17
2.1.6. Medzinárodné zmluvy	18
2.2. Pôsobnosť česko-slovenského pracovného práva	19
2.2.1. Časová pôsobnosť čs. pracovného práva	19
2.2.2. Vecná pôsobnosť čs. pracovného práva	20
2.2.3. Osobná pôsobnosť čs. pracovného práva	21
2.2.4. Územná pôsobnosť čs. pracovného práva	24
3. kapitola	
ZÁKLADNÉ ZÁSADY ČESKO-SLOVENSKÉHO PRACOVNÉHO PRÁVA	25
3.1. Pojem základných zásad	25

3.2. Základné zásady česko-slovenského pracovného práva	26
3.2.1. Zásady slobody a rovnosti	28
3.2.2. Právo na prácu	30
3.2.3. Právo na odmenu za vykonanú prácu	34
3.2.4. Právo na odpočinok po vykonanej práci	37
3.2.5. Právo na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci	40
3.2.6. Právo pracovníkov na informácie	44
3.2.7. Rovnoprávnosť žien s mužmi	45
3.2.8. Povinnosť pracovníkov dodržiavať pracovnú disciplínu	46
4. kapitola	
PRACOVNOPRÁVNE VZŤAHY	48
4.1. Pojem pracovnoprávných vzťahov	48
4.1.1. Individuálny charakter pracovnoprávných vzťahov	49
4.1.2. Vôľový charakter pracovnoprávných vzťahov	49
4.1.3. Pracovnoprávne vzťahy - výmenné, majetkové vzťahy	50
4.1.4. Vzájomnosť pracovnoprávných vzťahov	51
4.1.5. Diferenciácia pracovnoprávných vzťahov	52
4.2. Obsah pracovnoprávných vzťahov	53
4.2.1. Subjektívne právo	55
4.2.1.1. Poňatie právneho nároku	57
4.2.1.2. Zneužitie práva	58
4.2.1.3. Zákaz šikany v pracovnoprávných vzťahoch	61
4.2.2. Právna povinnosť - podstatná obsahová súčasť pracovnoprávných vzťahov	61
4.3. Predmet pracovnoprávných vzťahov	62
4.4. Klasifikácia pracovnoprávných vzťahov	62

4.5. Subjekty pracovnoprávnych vzťahov	69
4.5.1. Pracovnoprávna subjektivita	70
Pracovnoprávna spôsobilosť organizácie	71
Pracovnoprávna spôsobilosť pracovníka	72
4.6. Zastúpenie v pracovnoprávnych vzťahoch	73
5. kapitola	
PREDPOKLADY PRACOVNOPRÁVNÝCH VZŤAHOV	76
5.1. Právne normy a ich štruktúra	76
5.2. Pracovnoprávne skutočnosti	77
5.2.1. Pojem pracovnoprávnych skutočností a ich členenie	77
5.2.2. Právne úkony	79
5.2.3. Právne udalosti	85
5.3. Exkurz o lehotách na uplatňovanie nárokov	85
5.3.1. Premlčanie práva	86
5.3.2. Preklúzia práva	87
6. kapitola	
ZABEZPEČENIE, ZMENA A ZÁNİK PRÁV A POVINNOSTÍ Z PRACOVNOPRÁVNÝCH VZŤAHOV	88
6.1. Zabezpečenie práv a povinností	88
6.2. Zmena práv a povinností	90
6.3. Zánik práv a povinností	91
7. kapitola	
POSTAVENIE ODBOROVÝCH ORGÁNOV V PRACOVNOPRÁVNÝCH VZŤAHOCH	95
8. kapitola	
PÔSOBNOSŤ ŠTÁTNYCH ORGÁNOV V OBLASTI PRACOVNÉHO PRÁVA	104
8.1. Úlohy ústredných štátnych orgánov na úseku práce vyplývajúce z právnych predpisov	105

8.2. Úlohy štátnych orgánov práce pri zabezpečovaní realizácie štátnej politiky zamestnanosti	109
8.3. Osobitná starostlivosť o niektoré skupiny občanov pri realizácii politiky zamestnanosti	112

9. kapitola

PRÁVNE VZŤAHY PRI ZABEZPEČOVANÍ PRÁVA NA PRÁCU	115
9.1. Všeobecná charakteristika	115
9.1.1. Sprostredkovanie práce	118
9.1.2. Rekvalifikácia	119
9.1.3. Hmotné zabezpečenie uchádzačov o zamestnanie	122
9.1.3.1. Podmienky poskytovania hmotného zabezpečenia uchádzačov o zamestnanie	124
9.1.4. Osobitné právne postavenie osôb so zmenenou pracovnou schopnosťou	128
9.1.5. Vytváranie spoločensky účelných pracovných miest, a organizovanie verejnoprospešných prác	132

2.diel

10. kapitola

PRACOVNÝ POMER	136
10.1. Pojem a obsah pracovného pomeru	136
10.2. Druhy pracovného pomeru	141
10.2.1. Pracovné pomery členené podľa dĺžky ich trvania	142
10.2.2. Súbežné pracovné pomery	142
10.2.3. Pracovné pomery domácych pracovníkov	144
10.2.4. Pracovné pomery medzi občanmi	145
10.2.5. Pracovné pomery členené podľa právneho základu založenia pracovného pomeru	146

11. kapitola

VZNIK, ZMENA A SKONČENIE PRACOVNÉHO POMERU	147
11.1. Vznik pracovného pomeru	147
11.2. Zmena pracovného pomeru	151

11.3. Skončenie pracovného pomeru	156
11.4. Nároky z neplatného rozviazania pracovného pomeru	165
12. kapitola	
PRACOVNÁ DISCIPLÍNA A PRÁVNE NÁSLEDKY	
JEJ PORUŠENIA	168
12.1. Pojem a obsah pracovnej disciplíny	169
12.2. Právne prostriedky na upevňovanie pracovnej disciplíny	169
12.3. Základné povinnosti pracovníkov a vedúcich pracovníkov	171
12.4. Pracovný poriadok	173
12.5. Disciplinárna zodpovednosť	177
13. kapitola	
PRACOVNÝ ČAS	182
13.1. Pojem pracovného času	184
13.2. Dĺžka pracovného času	185
13.2.1. Maximálny týždenný pracovný čas	186
13.2.2. Ustanovený týždenný pracovný čas	187
13.2.2.1. Skrátенý týždenný pracovný čas podľa § 83 ods. 3 ZP	187
13.2.2.2. Skrátенý týždenný pracovný čas zo zdravotných dôvodov	188
13.2.2.3. Skrátенý týždenný pracovný čas na základe kolektívnej zmluvy	189
13.2.3. Kratší pracovný čas	189
13.3. Rozvrhnutie pracovného času	191
13.4. Práca nadčas a práca v noci	195
13.4.1. Práca nadčas	195
13.4.2. Nočná práca	197
13.5. Pracovná pohotovosť	198
13.6. Pružný pracovný čas	199

14. kapitola

DOVOLENKA NA ZOTAVENIE	201
14.1. Dovolenka za kalendárny rok	202
14.1.1. Výmera dovolenky na zotavenie	203
14.2. Dovolenka za odpracované dni	204
14.3. Dodatočná dovolenka	205
14.4. Osobitná dodatočná dovolenka	206
14.5. Ďalšia dovolenka	207
14.6. Spoločné ustanovenia o dovolenke na zotavenie	207
14.6.1. Čerpanie dovolenky na zotavenie	207
14.6.2. Prerušenie dovolenky	208
14.6.3. Krátenie dovolenky	209
14.7. Hmotné zabezpečenie počas dovolenky	211

15. kapitola

MZDA	213
15.1. Právny pojem mzdy	213
15.2. Odmeňovanie v pracovnoprávných vzťahoch	214
15.2.1. Minimálna a zaručená mzda	215
15.2.2. Osobný účet mzdy	217
15.2.3. Právna úprava mzdy a účasť odborových orgánov	218
15.3. Mzda v osobitných prípadoch a náhrady mzdy	221
15.3.1. Mzda pri výkone inej práce	221
15.3.2. Mzda za prácu nadčas a za sviatky	224
15.3.3. Mzda pri chybnnej práci	226
15.3.4. Ochrana mzdy a jej výplata, náhrady mzdy	226
15.3.4.1. Splatnosť mzdy a náhrady mzdy	226
15.3.4.2. Výplata mzdy a náhrady mzdy	227
15.3.4.3. Zrážky zo mzdy a z náhrady mzdy	228

16. kapitola

PREKÁŽKY V PRÁCI, NÁHRADA MZDY PRI PREKÁŽKACH V PRÁCI A NÁHRADA VÝDAVKOV V SÚVISLOSTI S PLNENÍM PRACOVNÝCH ÚLOH	230
---	-----

16.1. Pojem prekážok v práci	230
16.2. Povinnosti organizácie a pracovníka pri prekážkach v práci	233
16.2.1. Povinnosti pracovníka	233
16.2.2. Povinnosti organizácie	234
16.3. Prekážky na strane pracovníka a náhrada mzdy	234
16.3.1. Prekážky v práci z dôvodov všeobecného záujmu	235
16.3.2. Prekážky v práci z dôvodu služby v ozbroje- ných silách a civilnej služby	237
16.3.3. Prekážky v práci z dôvodu školenia a štúdia popri zamestnaní	238
16.3.4. Dôležité osobné prekážky v práci . . .	239
16.4. Prekážky v práci na strane organizácie . .	241
16.5. Náhrady výdavkov poskytované pracovníkom v súvislosti s výkonom práce	243
17. kapitola	
BEZPEČNOSŤ A OCHRANA ZDRAVIA PRI PRÁCI . . .	245
17.1. Právny pojem a právna úprava bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci	245
17.1.1. Povinnosti organizácie	247
17.1.2. Povinnosti pracovníka	250
17.1.3. Povinnosti nadriadených orgánov	251
17.2. Právne dôsledky neplnenia povinností v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci	251
17.3. Dozor a kontrola nad bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci	253
17.3.1. Štátny odborný dozor nad bezpečnosťou práce a technických zariadení	253
17.3.2. Kontrola nad bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci	254

18. kapitola	
STAROSTLIVOSŤ O PRACOVNÍKOV	256
18.1. Starostlivosť o pracovné podmienky	259
18.2. Starostlivosť o kvalifikáciu pracovníkov	260
18.2.1. Dohody o podmienkach zvýšenia kvalifikácie podľa § 143 ZO	266
18.2.2. Rekvalifikácia pracovníkov	270
19. kapitola	
OSOBITNÉ PRACOVNÉ PODMIENKY ŽIEN A MLADISTVÝCH	272
19.1. Osobitné pracovné podmienky žien	272
19.2. Osobitné pracovné podmienky tehotných žien a matiek	272
19.2.1. Právna ochrana tehotných žien a matiek pri vzniku pracovného pomeru	273
19.2.2. Právna ochrana tehotných žien v priebehu trvania pracovného pomeru	274
19.2.3. Právna ochrana tehotných žien a matiek pri skončení pracovného pomeru	278
19.2.4. Právna úprava prekážok v práci	280
19.3. Osobitné pracovné podmienky mladistvých	281
20. kapitola	
ZODPOVEDNOSŤ ZA ŠKODU V PRACOVNOM PRÁVE	284
20.1. Pojem a funkcia pracovnoprávnej zodpovednosti za škodu	284
20.2. Zodpovednosť pracovníka za škodu	285
20.2.1. Predpoklady zodpovednosti pracovníka za škodu	285
20.2.2. Druhy zodpovednosti	287
20.2.3. Spoluzodpovednosť pracovníka a organizácie za škodu	294
20.2.4. Rozsah náhrady škody	295

20.3. Zodpovednosť organizácie za škodu	297
20.3.1. Všeobecná zodpovednosť organizácie za škodu	298
20.3.2. Osobitná zodpovednosť organizácie za škodu	299
20.3.3. Rozsah náhrady škody	307

21. kapitola

PRACOVNOPRÁVNE VZŤAHY VZNIKAJÚCE NA ZÁKLADE DOHÔD O PRÁČACH VYKONÁVANÝCH MIMO PRACOVNÉHO POMERU	309
21.1. Pojem a prvky pracovnoprávných vzťahov založe- ných dohodami o prácach vykonávaných mimo pra- covného pomeru	309
21.1.1. Pojem pracovnoprávných vzťahov založených dohodami o prácach vykonávaných mimo pracov- ného pomeru	309
21.1.1. Pojem pracovnoprávných vzťahov založených do- hodami o prácach vykonávaných mimo pracov- ného pomeru	312
21.1.2. Prvky pracovnoprávných vzťahov založených do- hodami o prácach vykonávaných mimo pracov- ného pomeru	312
21.1.3 Dohoda o vykonaní práce	316
21.1.4. Dohoda o pracovnej činnosti	318

22. kapitola

KOLEKTÍVNE VYJEDNÁVANIE. KOLEKTÍVNE ZMLUVY . .	321
22.1. Zákon o kolektívnom vyjednávaní	321
22.1.1. Predmet právne úpravy	322
22.1.2. Kolektívne zmluvy	323
22.1.2.1. Zmluvné strany	329
22.1.2.2. Druhy kolektívnych zmlúv	331
22.1.2.3. Postup pri uzatváraní kolektívnych zmlúv	333
22.1.2.4. Platnosť a účinnosť kolektívnych zmlúv	334
22.1.3. Kolektívne spory	335
22.1.3.1. Konanie pred sprostredkovateľom	338

22.1.3.2. Konanie pred rozhodcom	339
22.1.3.3. Štrajk	342
22.1.3.4. Výluka	350

23. kapitola

ĎALŠIE PRÁVNE VZŤAHY, KTORÝCH PREDMETOM JE

ÚČASŤ NA SPOLOČENSKEJ PRÁCI	353
23.1. Vzťahy vyplývajúce z výkonu verejnej funkcie	354
23.2. Pracovné vzťahy v družstvách	356
23.3. Pracovné vzťahy prokurátorov a vyšetrovateľov prokuratúry	357
23.4. Pracovné vzťahy v ozbrojených silách a zboroch	357
23.5. Právne vzťahy advokátov	359
23.6. Pracovné vzťahy členov lodných posádok čs. námorných lodí	359